

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ שמיני, כ"ד ניסן, מבה"ח אייר, ה'תשל"ה

יוצא לאור לש"פ שמיני, כ"ד ניסן, מבה"ח אייר, ה'תשפ"ג

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלש לבריאה

שנת הקהל

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ שמיני, כ"ד ניסן, מבה"ח אייר הבעל"ט, הננו מוציאים לאור התוועדות ש"פ שמיני, כ"ד ניסן, מבה"ח אייר ה'תשל"ה, הנחה בלתי מוגה (תדפיס מתורת מנחם — התוועדות כרך השמונים שמכינים עתה לדפוס).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

אסחה"פ, ה'תשפ"ג,
שנת הקהל,
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2023 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5783 • 2023

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד. שיחת ש"פ שמיני, כ"ד ניסן, מבה"ח אייר, ה'תשל"ה.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגון "ממצרים גאלתנו".

א. שבת מברכים חודש אייר בקביעות שנה זו הוא בסמיכות לשביעי של פסח ואחרון של פסח — ביום רביעי וחמישי בשבוע (שלאחריהם בא ערב שבת),

שנקראים בגמרא¹ "קמי שבתא" [ונפק"מ להלכה² — שלכמה דעות יכולים לערוך הבדלה "עד רביעי בשבת" (אבל מרביעי ולהלן גבי שבת הבא מתחשב), כי, "חדא בשבתא תרי ותלתא — בתר שבתא, ארבע וחמש ומעלי יומא — קמי שבתא"], ועד שביום רביעי אומרים בשיר של יום הפסוקים ד"לכו נרננה", כפי שכ"ק מו"ח אדמו"ר הי' קוראם "לכו נרננה הקטן"³, שזוהי הכנה (והתחלה) לאמירת "לכו נרננה" (הגדול) בליל שבת,

והיינו, שנוסף על השייכות דכל ששת ימי השבוע ליום השבת, שבו נעשה העילוי והשלימות שלהם⁴ — יש שייכות יתירה ליום השבת בימים שנקראים "קמי שבתא".

ולכן כאן המקום להשלים הענינים שדובר אודותם באחרון של פסח, שמפני כמה סיבות לא נתבארו די צרכם.

[ואע"פ שלכאורה יש להקדים ענינו העיקרי של יום השבת עצמו, שהוא שבת מברכים חודש אייר (שבו מברכים את כל ימי החודש) — הרי הסדר הוא שלכל לראש יש בשבת הענין שבו עולים כל ימי השבוע שלפניו (ובפרט הימים דקמי שבתא), ולאח"ז ישנו גם הענין ש"מיני מתברכין כולהו יומין"⁵ שלאחרי השבת].

וכיון שיארך הזמן לבאר כל הענינים, ידובר עכ"פ נקודות מכמה ענינים, ולכל לראש בקשר לחיוב לראות או להראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, לפי שענין היציאה ממצרים שייך במיוחד לשביעי (ואחרון)

(1) פסחים קו, סע"א (ובפרש"י).

(2) ראה שו"ע אדה"ז אר"ח סרצ"ט ס"ח. ב"היום יום" כג כסלו).

(4) ראה לקו"ת בהר מא, א. ובכ"מ.

(5) זח"ב סג, ב. פח, א.

של פסח שבו היתה קריעת ים סוף, שעל ידה נשלמה היציאה ממצרים, שהרי גם לאחר שיצאו ממצרים היתה עדיין אימת מצרים עליהם, ורק כאשר "וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים" (שאז בטל גם החשש ש"כשם שאנו עולים מצד זה כך הם עולין מצד אחר . . וירדפו אחרינו")⁶, אזי נפעלה היציאה ממצרים בשלימותה⁷.

ב. המשך הביאור בענין החיוב להראות את עצמו כאילו יצא ממצרים,

— (א) שבמשנה⁸ נאמר "כאילו הוא יצא ממצרים", וברמב"ם⁹ ואדה"ז¹⁰ "משעבוד מצרים", כיון שיש צורך לבאר כוונת המשנה (שנכתבה "דבר קצר"¹¹) שהיציאה עתה אינה מהמקום דמצרים, אלא משעבוד מצרים,

(ב) פרטי השינויים בין הרמב"ם לאדה"ז: (1) ברמב"ם "שנאמר¹² ואותנו הוציא משם וגו'", ובאדה"ז "שנאמר¹³ בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים", (2) ברמב"ם "וזכרת כי עבד היית¹⁴, כלומר כאילו אתה בעצמך היית עבד", ובאדה"ז מוסיף "כי עבד היית במצרים, כאילו אתה בעצמך היית במצרים", (3) ברמב"ם מסיים "ויצאת לחירות ונפדית", ובאדה"ז מהפך הסדר: "ונפדית ויצאת לחירות" — כי, ממ"ש "עשה ה' לי בצאתי ממצרים" (ולא "לנו", כמ"ש "ואותנו הוציא משם"), מוכח, שהיציאה ממצרים שבכל דור צ"ל כמו בפעם הראשונה, ולכן לא די לזכור ש"אתה בעצמך היית עבד" (סתם), אלא "כאילו אתה בעצמך היית במצרים"¹⁵; וכיון שבמצרים היתה עבדות מיוחדת¹⁶ באופן שגם לאחר הפד' (שנבדל ממקומו ורשותו של האדון ונפטר לביתו) לא נעשה בן חורין עד שמגיע ל"פי החירות", נמצא שתחילה "נפדית", ואח"כ "יצאת לחירות" (ולא כמו בעבדים סתם, שתחילה יוצאים לחירות, "לא משתעבדין לאדוניהן", ואח"כ נפדים, "נפטרים לבתיהן"¹⁷) —

(6) בשלח יד, ל (ובפרש"י).

(7) ראה גם שיחת ש"פ שמיני, כ"ח ניסן, מבה"ח אייר דאשתקד ס"ט (תו"מ חע"ו ע' 99). וש"נ.

(8) פסחים קטז, ב.

(9) הל' חמץ ומצה פ"ז ה"ו.

(10) שו"ע או"ח סתע"ב ס"ז.

(11) פיהמ"ש להרמב"ם בהקדמה (ד"ה פרש"י ראה).

(12) ואתחנן ו, כג.

(13) בא יג, ח.

(14) ואתחנן ה, טו. ועוד.

(15) ונפק"מ להלכה — שאם יצייר לעצמו שנגאל מעבדות סתם (אבל לא משעבוד מצרים), הנה לדעת אדה"ז לא יצא י"ח.

(16) נוסף לכך שאפילו עבד אחד לא הי' יכול לברוח משם (מכילתא יתרו יח, יא. פרש"י שם, ט).

(17) רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"י הי"ד.

— נכלל בשיחה שהוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפסה¹⁸ בלקו"ש חיי"ב ע' 39 ואילך.

(וסיים:) ויה"ר ש"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹⁹ — שתהי' גם עתה הפדי' והחירות, היינו, שעוד ברגעי הגלות האחרונים תהי' הפדי' מכל הענינים המבלבלים, ותיכף ומיד תהי' גם שלימות החירות, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, באופן ש"אתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל"²⁰, ע"י הקב"ה בעצמו (כמו ביצי"מ, ש"נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו וגאלם"²¹), ש"אוחז בידיו ממש איש איש ממקומו"²², ומביאו לארץ ישראל, "ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"²³ (ע"ד מ"ש בנוגע לביהמ"ק ש"עיני ולבי שם כל הימים"²⁴), ו"באור פני מלך חיים"²⁵, וכל זה — מתוך שמחה וטוב לבב.

* * *

ג. נזכר באחרון של פסח²⁶ גם אודות הענין דיצי"מ שהי' באופן ד"לקחת לו גוי מקרב גוי"²⁷, כמבואר בכתבי האריז"ל²⁸ (מיוסד על דברי המכילתא²⁹) שבהיותם במצרים היו בני"י "ממש בתוך קרבם" (כמו עובר במעי הפרה), היינו, שלא זו בלבד שנמצא באותו מקום, אלא יתירה מזה, ש"אוכל ממה שאמו אוכלת ושותה ממה שאמו שותה"²⁹, ועד ש"עובר ירך אמו"³⁰.

אמנם, רק במצרים הי' שייך שעם היותם בני אברהם יצחק ויעקב [החל מ"אחד הי' אברהם"³¹, שהי' בהבדלה מכל העולם, ו"התחיל לעמוד ולקרוא בקול גדול לכל העולם ולהודיעם שיש שם אלקה . . שנאמר³² ויקרא גו' בשם ה' א-ל עולם", וכפי שמאריך בזה הרמב"ם בהל' ע"ז³³], יהיו במעמד ומצב שיצטרכו להוציא אותם "מקרב גוי"; אבל לאח"ז לא

26 סל"א (לעיל ע' 92). וראה גם תו"מ חע"ב ס"ע 118 ואילך. וש"נ.
27 ואתחנן ד, לד.
28 שעה"פ שמות א, ח.
29 נדה ל, ב.
30 גיטין כג, ב. ובכ"מ.
31 יחזקאל לג, כד.
32 וירא כא, לג.
33 ספ"א.

18 בשילוב שיחות י"א ניסן ואחש"פ שנה זו.
19 מיכה ז, טו.
20 ישעי' כז, יב.
21 נוסח הגש"פ.
22 פרש"י נצבים ל, ג.
23 עקב יא, יב.
24 מלכים"ב ט, ג. דברי הימים"ב ז, טז.
וראה שו"ע אדה"ז או"ח סצ"ה ס"ג. וש"נ.
25 משלי טז, טו.

שייך שיהי' מעמד ומצב כזה, שכן, "ישראל אע"פ שחטא ישראל הוא"³⁴ (יש רק אפשרות שבמקום שיוולד יהודי — יוולד מלכתחילה גוי, כפי שמאריך בזה הרגצ'ובי³⁵).

ובהמשך לזה דובר אודות הענין המבהיל ד"מיהו יהודי" — אף שלכאורה לא היו צריכים לדבר על זה ברכים (במעמד עשירות מישראל) ביו"ט, שהוא זמן שמחה (ובפרט השמחה ד"זמן חרותנו"), ובפרט בזמן שבו זקוקים לרחמים מרובים בפשטות למטה מעשרה טפחים כו'.

אך האמת היא — שדוקא במצב כזה צריכים לדבר על ענין זה, שכן, במצב נורמלי, לא נוגע פגם קל, ואפילו פגם חמור אינו נוגע כ"כ, אבל כשנמצאים בשעת חירום, ובמצב חמור — נוגע כל דבר, אפילו פגם קל, ועאכו"כ כו'.

[וע"ד שמצינו בנוגע לגיוס למלחמה שהיו מכריזים "מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו"³⁶, היינו, שבזמן רגיל, הנה גם "הירא ורך הלבב" יכול להיות ביחד עם כולם, אבל בזמן המלחמה צריך לילך ולשוב לביתו, כדי ש"לא ימס את לבב אחיו"].

בזמן רגיל יכולים לחפש דרכים כיצד להתמודד ואיך להפטר מהפיתויים של ה"אל זר אשר בקרבך"³⁷, אשר, לאמיתו של דבר אין מקום לפיתויים אלו, שהרי ענין זה שמכניסים גוי בין יהודים היל"ת הוא היפך השכל לגמרי; זוהי תקלה עבור הגוי ותקלה עבור היהודי, להבדיל, אלא שמרמים את הגוי ואת היהודי וכו'.

ומה גם שהסיבה לכך היא רק בגלל נצחנות. — הוא בעצמו יודע שזהו היפך האמת, שהרי "דבר אלקינו — "דבר הוי' זו הלכה"³⁸ — יקום לעולם"³⁹, אבל כיון שהוא אמר כך וכך, לכן מוכרח לנצח...

— ע"ד שמצינו בקדושה שבשביל נצחון המלוכה מבזבו המלך את כל האוצרות שגזנו אבותיו ואבות אבותיו, ועד שמשליך חייו מנגד⁴⁰, ומזה נשתלשל גם בלעו"ז, שבשביל נצחנות מוכנים לסכן רח"ל ענינים חשובים ומוכרחים כו' —

או בגלל כבוד המדומה לרגע אחד, ובלשון הגמרא⁴¹: "לשתמש אינש יומא חדא בכסא דמוקרא (זכוכית יקרה) ולמחר ליתבר", ומצד

(38) שם קלח, ב.

(39) ישע"י מ, ח.

(40) ראה סה"מ תש"י ע' 131 ואילך.

(41) ברכות כח, רע"א (ובפרש"י).

(34) סנהדרין מד, רע"א.

(35) צפע"נ עה"ת פינחס ע' רסב. וש"נ.

(36) פ' שופטים כ, ח.

(37) ראה שבת קה, ב.

חשבונות של "מי בראש", שבשביל זה מוכן לוותר על הצעת הקב"ה "אני ואתה .. נטייל בגן עדן"⁴², היינו, שהוא במעמד ומצב שהקב"ה מעיד עליו שהוא ראוי לטייל עמו בג"ע, ואעפ"כ מוותר על זה בגלל החשבון של "מי בראש"!

אמנם, כיון שזהו זמן שזקוקים לרחמים רבים, צריך להזדרז לתקן זאת (בדרכי נועם ובדרכי שלום, ובאופן שלא יזיק לאף אחד) בהקדם האפשרי, ויפה שעה אחת (שכולל גם הפירוש "שעה" מלשון הפנה)⁴³, שיכול להיות גם ברגע אחד) קודם.

ובפרט בבואנו מ"זמן חרותנו", ע"י "אותות ובמופתים"²⁷, ועד ש"נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם"²¹, וצריך כבר לילך לקבל פני משיח צדקנו, "בנערינו ובזקנינו גו' בכנינו ובבנותינו"⁴⁴, "לא תשאר פרסה"⁴⁵ — כן תהי' לנו בקרוב ממש, למטה מעשרה טפחים.

* * *

ד. בנוגע לשבת מברכים חודש אייר, ישנו לכל לראש ענינו המיוחד של חודש אייר — שכל כ"ט הימים שבו יש בהם המצוה המיוחדת של ספירת העומר (ולא רק כמו בחדשים ניסן וסיון, שרק בחלק מימי החודש ישנה מצות ספה"ע)⁴⁶.

וזהו ענין מיוחד שלא מצינו בשאר החדשים, שאף שגם בהם יש ימים טובים ומצוות מיוחדות, הרי זה רק בחלק מימי החודש, כמו "זמן שמחתנו" שבחודש תשרי שהוא במשך שמונה (ובחוץ לארץ — תשעה), אבל לא לפניהם ולאחריהם; ואילו בחודש אייר מקיימים מצות ספה"ע בכל יום מימי החודש, ללא הפסק,

אבל לא שנשאר באותו מעמד ומצב כמו אתמול, אלא באופן ד"מעלין בקודש"⁴⁷, כמודגש בדיוק הלשון בנוסח הספירה "היום שני ימים", "היום שלשה ימים", ולא יום שני ויום שלישי, כמבואר בספרי מוסר⁴⁸ שיום שני ויום שלישי יכול להיות כמו היום שלפניו, ללא שינוי, ואילו "שני ימים" ו"שלשה ימים" מורה שישנם הימים שלפנ"ז ועליהם ניתוסף עוד יום כו', ועוד זאת, שע"י הוספת יום השלישי ניתוסף עילוי

(46) ראה גם שיחת ש"פ שמיני שבהערה

(42) סנהדרין קב, סע"א.

7 בסופה (תו"מ שם ע' 114). וש"נ.

(43) ראה לקו"ת דרושי ר"ה סא, רע"א.

(47) ברכות כח, א. וש"נ.

סג, ד. ובכ"מ.

(48) ראה גם תו"מ שם ע' 69. וש"נ.

(44) בא יו"ד, ט.

(45) שם, כו.

גם בשני הימים שלפנ"ז, כיון שנכללים ונעשים חלק מ"שלשה ימים" (ע"ד שמצינו בגמרא במסכת סוטה⁴⁹ ש"טעונא דמדלי איניש לכתפי' תילתא דטעוני' הוי" (שליש משאוי שנושא כשמטעינו אחר), היינו, שכאשר שנים נושאים משא ביחד, ביכלתם לשאת יותר מכפליים).

ה. ונוסף על כללות הענין דשבת מברכים חודש אייר בכל שנה, ישנו ענין מיוחד הקשור עם קביעות שנה זו.

ובהקדים המעלה המיוחדת בקביעות שנה זו בנוגע לחג הפסח, שחל ביום החמישי בשבוע, ככפעם הראשונה שבחמישי בניסן נגאלו ממצרים⁵⁰ (וכמדובר בהתועדות שלפנ"ז⁵¹, שאע"פ שמנין ימי החודש ומנין ימי השבוע הם ענינים שונים, ניתוסף עליו מיוחד כאשר הקביעות דימי החודש היא גם בהתאם לקביעות דימי השבוע).

ועד"ז יש מעלה מיוחדת בקביעות שנה זו, ששבת מברכים חודש אייר חל בכ"ד ניסן:

איתא בגמרא⁵²: "בעשרים וארבעה בניסן (ומפרש רש"י: ובמגלת תענית חשיב להו כל אותן ימים שנעשה בהן נסים לישראל וקבעום יום טוב, ולהכי קאמר הכא בעשרים וארבעה בניסן, לומר דיום טוב הוא, ואסור בהספד משום נס זה) איתנטילו דימוסנאי (עוררין בעלי חמס, שהיו רוצין ליטול חלק) מיהודה ומירושלים. כשבאו בני אפריקיא לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס מוקדון, אמרו לו, ארץ כנען שלנו היא, דכתיב⁵³ ארץ כנען לגבולותי, וכנען אבוהון דהנהו אינשי הוה. אמר להו גביהא בן פסיסא לחכמים, תנו לי רשות ואלך ואדון עמהן לפני אלכסנדרוס מוקדון, אם ינצחוני, אמרו הדיוט שבנו נצחתם, ואם אני אנצח אותם, אמרו להם תורת משה נצחתכם. נתנו לו רשות והלך ודן עמהם, אמר להם, מהיכן אתם מביאים ראי, אמרו לו מן התורה, אמר להן אף אני לא אביא לכם ראי' אלא מן התורה, שנאמר⁵⁴ ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהי' לאחיו, עבד שקנה נכסים עבד למי ונכסים למי וכו', בדקן ולא מצאו תשובה, מיד הניחו שדותיהן כשהן זרועות וכרמיהן כשהן נטועות וברחו, ואותה שנה שביעית היתה".

(49) לד, סע"א (ובפרש"י). הובא בפרש"י
הערה 4 (לעיל ע' 7). וש"נ.
(50) ראה שו"ע אדה"ז או"ח רסת"ל.
(51) סנהדרין צא, א (ובפרש"י).
(52) מסעי לד, ב.
(53) נח ט, כה.
(54) נח ט, כה.

כלומר: למרות שגביהא בן פסיסא הי' הדיוט — הי' נוגע לו הענין, ולכן לא הסתפק בכך שיבוא לשאול מה לעשות, אלא הוא בעצמו התייגע למצוא עצה וכו', אבל לא סמך על עצמו לעשות דבר על דעת עצמו (נוסף לכך "שאינ דן יחידי אלא אחד"⁵⁵), אלא הלך לשאול אצל חכמי ישראל, שהסכימו אליו, ואכן ניצח וכו'.

ו. וענין זה מסופר בגמרא — אף שאין זה ספר היסטוריא ח"ו — בגלל שיש בזה הוראה:

בימינו אין אמנם אלכסנדרוס מוקדון, אבל יש גוים אחרים, ולדאבוננו יש גם יהודים שהם בבחינת "מהרסיך ומחריביך ממך יצאו"⁵⁶, שטוענים שארץ ישראל שייכת לכנען ולא לבנ"י, ובגלל זה יש גם גוים שטוענים שארץ ישראל שייכת אליהם.

ועל זה היא ההוראה — שכאשר ישנו יהודי אחד, גם אם הוא הדיוט, שנוגע לו המצב של ארץ ישראל, ולכן חושב ומתבונן מה יש ביכלתו לעשות, ופונה לחכמי ישראל ומתנהג ע"פ הוראותם כו', אזי מצליח בזה, ולא זו בלבד שגוים לא נוטלים ח"ו את ארץ ישראל, אלא אדרבה: הם בורחים ומשאירים לבנ"י כל טוב — שדויתיהן כשהן זרועות וכרמיהן כשהן נטועות וכו'.

ז. ובהמשך לזה, הנה כאן המקום לעורר אודות המצב בשכונה זו, שלדאבוננו, אין אף אחד שנוגע לו הדבר, להשתדל ולפעול לטובת השכונה.

ובהקדמה — שמהפעם הראשונה שדובר על זה (באחרון של פסח לפני כמה שנים⁵⁷), חוזרים ומדברים על זה⁵⁸ במשך יותר משני חזקה⁵⁹, ואעפ"כ, בנוגע לפועל, הנה לא זו בלבד שהמצב לא נעשה טוב יותר, אלא אדרבה, המצב הולך ומתדרדר!

ומצער ביותר לחשוב ולהתבונן מה שהיו יכולים לעשות, ומה שנעשה בפועל:

היו יכולים להשיג מהממשלה (באופן כשר, כמובן) הון תועפות כדי לחזק ולבסס את השכונה, הן בנוגע לבתי-כנסיות ובתי-מדרשות

58) כ"ק אדמו"ר שליט"א התבטא שענין

זה מציק לו ("עס קריינקט מיר")! ...

59) ראה גם ת"מ חע"ו ס"ע 354 ואילך.

וש"נ.

55) אבות פ"ד מ"ח.

56) ישע"י מט, יז.

57) תשכ"ט סכ"ט ואילך (ת"מ חנ"ו ס"ע

132 ואילך).

ומוסדות חינוך, והן בנוגע לבתים פרטיים, ולפעול להגדיל את מספר התושבים,

ובמיוחד עי"ז שיתיישבו בה יהודים שבאו בשנים האחרונות מרוסיה (וכן מפולניא או רומניא וכו') — לאחרי כל הברכות וההשפעות כו' שפעלו שיצאו משם — שתמורת זה שמתיישבים בכל רחבי ניו-יורק, יתיישבו בשכונה זו — אם רק היו פונים לארגון "האייאס" שעוסק בקליטתם ומדריך ומכוין אותם היכן להתיישב כו', כך, שיכולים להשיג מהם את כתובותיהם כדי לפנות אליהם ולהציע להם להתיישב בשכונה זו, לאחרי שבודאי שמעו אודות ליובאוויטש וכו' — שמצד כמה סיבות, כמו שפת הדיבור, וסדר ההנהגה באורח החיים וכו', הי' קל להם יותר להתאקלם בה.

וכיון שלא עשו זאת, הפסידו ריבוי כסף שהיו יכולים להשיג מהממשלה למטרה זו, ועי"ז להגדיל ולהרחיב את השכונה שתהי' עשירה יותר משאר השכונות, באופן שיהי' ניכר בגלוי ש"כאן צוה ה' את הברכה"⁶⁰; אלא שהי' צורך שיבוא עכ"פ אחד שאיכפת לו הדבר, ויבוא לבקש וליקח את הכסף ולעשות עמו כל מה שצריך, וכל זה — ללא צורך בפעולות של מס"נ, ואדרבה: בגלל זה הי' גם הוא בעצמו זוכה לקבל כבוד וכסף וכו'.

ובנוגע לפועל — הרי זה בזיון שיכולים למנות על האצבעות מספר מצומצם של משפחות שניתוספו ובאו לדור בשכונה זו.

ויתירה מזה, שישנם כאלו שלאחרי שכבר הגיעו לכאן מרצונם — בגלל שבהיותם תחת השלטון הקומוניסטי מסרו נפשם עבור עניני יהדות, ולכן הגיעו לכאן כדי להיות בסביבה של ליובאוויטש וכו' — הנה לאחרי משך זמן שהיו כאן, רוצים כבר לברוח... בגלל שיש להם קשיים בפרנסה וכו', ואין מי שיעזור להם!

ח. ובפרטיות יותר:

יש מי שמתעורר שאכן יש צורך לעסוק בהנ"ל, אלא שטוען שדי בכך שיציע מה צריך לעשות [לא רק לבקר ולשלול את דבריו של פלוני, אלא ליתן עצה חיובית], אבל להביא הדבר לידי פועל — אין זה ענינו; זה תפקידו של פלוני וכו'.

ולאידך גיסא, יש מי שמוכן לעשות, אבל רק אם יהי' מי שיורה

לו בדיוק מה לעשות: היום אל"ף, ומחר ביי"ת וכו' [אלא שלא מתאים לו להשמע להוראותיהם של פלוני ופלונני, ורוצה שדוקא אני⁶¹ יורה לו מה לעשות בדיוק, כך, שמטיל את האשמה עלי... בה בשעה שלא נוגע כאן ההוראה שלי, כיון שמדובר אודות ענין שצריך לעסוק בו ע"פ הוראת השו"ע, כפי שצויין לחושן משפט וכו'⁶²], אך לא באופן שהוא בעצמו יתבונן ויחשוב מה אפשר לעשות כו' (כבסיפור הנ"ל אודות גביהא בן פסיסא). — יש לך ראש על הכתפיים, ובמילא עליך לחשוב ולהתבונן בעצמך, ולהתדבר עם אחרים וכו', במקום לטעון שאין עם מי לגשת לשולחן!...

ויש גם מי שצריך לפעול עליו שעכ"פ לא יפריע למישהו אחר שרוצה לעסוק בזה; או מי שעומד מן הצד, ומצפה לראות שפלוני שעוסק בזה יכשל בתפקידו, ואז יוכל לומר: אהה!... עכשיו רואים את התוצאה מזה שלא חלקו לו כבוד להזמין אותו לאסיפה!...

ויש גם מי שלא איכפת לו ולא נוגע לו כל הענין, באמרו, שצריך לבטוח בהקב"ה, שבודאי "יסתדר" גם בלעדיו... — כשמדובר אודות עניניו הפרטיים, אינו מסתפק בבטחון בהקב"ה, אלא משתדל בעצמו ועד שהופך עולמות וכו', ורק כשמדובר אודות ענינים ציבוריים, אינו עושה מאומה, באמרו שצריך לבטוח בהקב"ה!...

ט. ויש להביא דוגמא לגודל העזובה במצב השכונה — ממצב המקוה:

זה שנה וחצי שעוררתי⁶³ אודות הצורך לתקן ולשפר את המקוה שנמצא בסמיכות ל-770, אך לפועל לא נעשה דבר⁶⁴, כפי שראיתי בביקורי שם לפני כמה ימים; לא זו בלבד שהמקום חשוך, קר ומלוכלך, אלא זוהי פשוט סכנת-נפשות, כיון שהרצפה חלקה, ללא שטיח או מחצלת וכיו"ב, וללא מעקה שאפשר לאחוז בו כדי שלא להחליק ולהנזק ח"ו, כך, שזהו נס שלמעלה מהטבע שאף אחד לא ניזוק! ואין מי שיהי' איכפת לו הדבר — למרות שמדובר אודות יהודים

64) כ"ק אדמו"ר שליט"א הוסיף, שפלוני שקיבל "פתק" בנוגע לענין זה, אין לו זמן לעיין בו! — הוא כבר גמר לאכול ולשתות, ואפילו קרא כבר את העיתון, ויושב בבית ומסתכל על הקירות וסופר את הזכובים... אבל אין לו זמן לעיין בפתק לכל-הפחות חמש דקות!

61) כ"ק אדמו"ר שליט"א פירש את שמו הק'.
62) ראה סקע"ה ס"מ. וראה בארוכה בתו"מ שבהערה 57.
63) ראה גם מענה מתשעת הימים שנה זו (אג"ק ח"ל ע' רסט).

שיש להם מס"נ על אהבת ה', ובמילא הי' צריך שתהי' להם מס"נ גם על אהבת ישראל, שהרי אהבת ה' ואהבת ישראל כולא חד⁶⁵.

וכששאלתי לפשר הדבר — קבלתי מענה, שיש עוד מקוואות בשכונה!...

ובכן: גם אני ידעתי שבסמיכות לביתו של כל "גדול" מאנ"ש יש מקוה, ואעפ"כ עוררתי במיוחד אודות מקוה זה — להיותו בסמיכות ל-770, שזהו⁶⁶ הבית⁶⁷ שבו דר כ"ק מו"ח אדמו"ר במשך עשר שנים, ו"קורות ביתו של אדם מעידים כו"⁶⁸, שבו התפלל ולמד ואמר דא"ח, והמשיך ברכות והשפעות וכחות, הן מקיפים והן פנימים וכו', ובאופן שגם הם עצמם נהנים מברכותיו כו' עד היום הזה,

והסדר הוא, שכל אלו שיש להם שייכות ל-770, מכל קצוי תבל, ובאים לשם כדי להתפלל וללמוד, או אפילו לשיחת חולין, להבדיל — רגילים לילך תחילה לטבול במקוה הקרובה ביותר, ולכן בהכרח להבטיח שיהי' באופן הראוי כו'.

ובאמת, מטעם זה, שייך הדבר לכל אלו שיש להם שייכות ל-770, גם אם הם גרים בערי השדה, וגם בריחוק מקום, מירושלים עיה"ק עד למבורן שבאוסטרליא, אלא שאלו שגרים בריחוק מקום יש להם תירוץ (עכ"פ מצד היצה"ר), אבל אלו שגרים כאן, אין להם שום תירוץ.

אך יש מי שענה "א בעל-הבית שער תירוץ", שכדי לתקן את המצב במקוה כדבעי — דרושים אלפי דולרים; כדי לתקן באופן ממוצע — צריך סכום כך וכך; וגם אם רוצים לתקן המוכרח ביותר — יש צורך בסכום כסף שאינו ברשותם...

ובכן, כאמור לעיל, אם רק הי' איכפת הדבר למישהו, אזי היו יכולים להשיג את כל הכסף הדרוש⁶⁹, אלא שאין מי שהדבר נוגע לו עד כדי כך שיהי' מוכן לכל-הפחות להכניס אצבע (או ב' אצבעות, כיון

69) ברשימה נוספת: כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר, שביכלתו ליתן בעצמו את כל הכסף הדרוש לכך, כיון שיש גבירים (מחוץ לשכונה) שנותנים כספים וכו', אבל אסור לו ליתן להם, כיון שיבזבוהו כו', ומה גם שאין כוונת הנותנים ליתן עבור ענינים שאחרים היו צריכים בעצמם לדאוג עבורם.

65) ראה תו"מ חיי"ח ריש ע' 256. וש"נ.
66) כ"ק אדמו"ר שליט"א דיבר בהתרגשות רבה, ובקול חנוק מבכי (המו"ל).
67) כ"ק אדמו"ר שליט"א הוסיף, שזה קשור גם עם כללות השכונה, שהרי כדי שיהי' בית, יש צורך בשכונה מסביבו כו'.
68) תענית יא, א. וראה גם תו"מ ח"א ע' 139.

שאצבע אחת הוא מוכן להכניס, כי לולי זאת לא יחשיבוהו ל"עסקן ציבורי"... במים קרים...

— כ"ק מו"ח אדמו"ר שלח פעם א' התמימים — "תמים" אמיתי שלמד נגלה וחסידות וכו' — למקום שבו הי' צריך לפעול בענין של הצלת נפשות ממש, ולאחרי זמן חזר משם, באמרו, שאינו יכול להשאר שם, בגלל שחסרה לו שם האפשרות ל"מקלחת" ("שאווער") בכל יום!...

י. וכאן נשאלת השאלה: לשם מה חוזרים ומדברים על זה — הרי כבר דיברו על זה כמ"פ (הרבה יותר מאשר ג' פעמים דהוי חזקה^מ), ולא הועיל, כך, שזהו כמו שמדברים לארבעת הקירות!...

ולהעיר, שבדרך כלל יש כאלו שלא מקשיבים לדברי התורה שנאמרים בהתוועדות, כיון שישנים (עם עינים פתוחות או אפילו סגורות)... אך כשמדברים ענינים כאלו, כולם מתעוררים... כנראה בגלל שהדברים נאמרים בקול רעש ורוגז כו', שמעורר אותם מהשינה...

[כ"ק אדמו"ר שליט"א הוסיף לתאר את האדישות והקרירות של הקהל, באמרו, שזהו באופן שלמטה מדרך הטבע, עד שלפעמים ניתן להרגיש כמו שיושבים בתוך "מקרר", ועד כדי כך, שמתיירא שגם הוא יתקרר, ולכן צועק כו'].

אבל, גם כששומעים את הדברים הנאמרים עתה, הרי זה רק כדי לשמוע על מי אני מדבר... אבל אין זה נוגע לפועל שכתוצאה מזה יתקנו את המצב כו'. — התוצאה היחידה היא, שלאחרי הבדלה יאמר פלוני לחבירו שאליו היו מכוונים הדברים שנאמרו בהתוועדות!... ולכן מוכרחני להוסיף ולהזהיר, שאף אחד לא יאמר לחבירו שאליו נתכוונתי. — הדברים מכוונים לכולם, ובמילא גם לפלוני, כך, שאינו זקוק לשליח שיאמר לו שאליו מכוונים הדברים, כיון ששמע זאת ממני, ואם לא הועיל מה ששמע ממני, לא יועיל (ואדרבה כו') גם מה שישמע מפי השליח... אמנם, כיון שאף פעם אין להתייאש מיהודי, לכן חוזרים ומדברים על זה עוה"פ, וכולי האי ואולי יתעורר מישהו "בעל מס"נ" לדאוג לכך שמחר בבוקר יניחו שטיח או מחצלת ברצפת המקוה!...

יא. כ"ק אדמו"ר שליט"א סיים, שאין להאריך בדברים המצערם, אלא בדברים שמחים, כמו סיפור הגמרא הנ"ל אודות המאורע דכ"ד ניסן, ויה"ר שיהי' כן גם עתה וכו'.

והעיקר — שתיכף ומיד, כהרף עין, יבוא משיח צדקנו, ויוציאנו מהחושך כפול ומכופל של הגלות (כולל גם החושך כפול ומכופל שבד' אמות אלו, שצריך לפעול על "קירות" ו"מקורים"...), ויוליכנו קוממיות לארצנו, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"⁷⁴, ביחד עם הבתי-כנסיות ובתי-מדרשות (וגם הבתים הפרטיים) שיקבעו בארץ ישראל⁷⁵, ועד שנזכה לענין שנאמר בהתחלת הפרשה: "ויהי ביום השמיני", שקשור עם כינור של משיח שיהי' של שמונה נימין, ועד לכינור של עשר נימין⁷², בקרוב ממש.

* * *

יב. מאמר (כעין שיחה) ד"ה ויהי ביום השמיני וגו'.

* * *

יג. הביאור בפירוש רש"י על הפסוק⁷³ "ובנבלתם לא תגעו", "יכול יהו ישראל מוזהרים על מגע נבלה, ת"ל⁷⁴ אמור אל הכהנים וגו', כהנים מוזהרין ואין ישראל מוזהרין, ק"ו מעתה, ומה טומאת מת חמורה לא הזהיר בה אלא כהנים, טומאת נבלה קלה לא כל שכן. ומה ת"ל לא תגעו, ברגל⁷⁵. זהו שאמרו חייב אדם לטהר עצמו ברגל"⁷⁶,

— שהחיוב לטהר עצמו ברגל הוא (לא מצד הקרבת הקרבנות, ששייך רק בזמן שביהמ"ק קיים, אלא) מצד ענין ה"רגל", שהוא "מקרא קודש"⁷⁷, כפירוש רש"י "קרא אותו קודש לאכילה ושת' וכסות", וכיון שאכילתו ושתיתו בטומאה לא יוכלו לקדש את היום, לכן צ"ל במצב של טהרה —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חל"ב ע' 58 ואילך.

מ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות פירוש רש"י שיתבאר בהתוועדות דיום הש"ק: "שלא ביאר רש"י (גם לא ברמו) הענין דקרבן, כבכל מפרשי רש"י, שהוא עיקר ונפ"מ בפשוטו" (המו"ל).
(77) בא יב, טז.

(* ששייך לפרשתנו: "ויהי ביום השמיני", כפירוש רש"י: "הוא ר"ח ניסן").

71) ראה מגילה כט, א.
72) ראה ערכין יג, ב.
73) פרשתנו יא, ח.
74) ר"פ אמור.
75) ששייך במיוחד לחג הפסח — ר"ה לרגלים [נכדאיתא בגמרא (ר"ה ד, א) בפירוש דברי המשנה "באחד בניסן* ר"ה .. לרגלים", רגל שבו ר"ה לרגלים], שלאחריו באים שאר הרגלים לטובה ולברכה.
76) לחביבותא דמילתא — מועתק בזה

יד. בהערות אאמו"ר⁷⁸ נתבאר מאמר הזהר בריש פרשתנו⁷⁹: "ויהי ביום השמיני וגו', ר' יצחק פתח, ברן⁸⁰ יחד כוכבי בוקר ויריעו כל בני אלקים וכו'", ומבאר אאמו"ר "השייכות דהפתיחה הזאת הכא, ולמה ר' יצחק דוקא פתח בה וכו'" — בשייכות לענין שבירת הגבורות ("ויריעו כל בני אלקים" — מלשון שבירה⁸¹) והמתקתן כו'.

וכמדובר כמ"פ שאאמו"ר לא כתב הענינים הפשוטים שיכולים להבין לבד, ועד"ז בנדו"ד שיש כאן ענין הדורש ביאור:

בפירוש מ"ש "ברן יחד כוכבי בוקר ויריעו כל בני אלקים" — איתא בגמרא⁸²: "אין מלאכי השרת אומרים שירה למעלה עד שיאמרו ישראל שירה למטה, שנאמר ברן יחד כוכבי בוקר (ישראל המשולים לכוכבים⁸³) והדר ויריעו כל בני אלקים", היינו, שנוסף על הפירוש ש"ויריעו" הוא מלשון שבירה, ישנו גם הפירוש הפשוט ש"ויריעו" הוא מלשון תרועה ושירה, כמו "ברן", מלשון רינה⁸⁴, שקאי על שירת המלאכים.

והנה, בנוגע ליחס של ישראל ומלאכי השרת מבואר בכ"מ⁸⁵ שתפלותיהם של ישראל למטה זקוקים לפעולת המלאכים שמבררים ומזככים ("גפיף לון ומנשק לון כו"⁸⁶) ומעלים אותם למעלה, וכמאמר⁸⁷ "מט"ט קושר כתרים לקונו מתפלותיהם של ישראל". ועד"ז ישנה פעולת המלאכים בבירור וזיכוך והעלאת תורתם של ישראל למטה⁸⁸.

[ועפ"ז יש לבאר מאמר המדרש⁸⁹ על הפסוק⁹⁰ "חברים מקשיבים לקולך השמיעני", שהקב"ה אומר אני ופמליא שלי (המלאכים) באים לשמוע קולך (קול לימוד התורה של בני"י) — דלכאורה אינו מובן: בשלמא הקב"ה יש לו שייכות ללימוד התורה של בני"י להיותו מקור ונותן התורה, אבל המלאכים, מהי שייכותם ללימוד התורה של בני"י? אך הענין הוא — שבשכר זה שהמלאכים מבררים ומזככים ומעלים תורתם של ישראל למטה, מקשיבים גם הם ללימוד התורה של בני"י⁹¹].

78) לקוטי לוי"צ הערות לזח"ג ס"ע רסז תרצ"ו ס"ע 121 ואילך. תשי"ח ע' 202. ועוד. ואילך. 86) ראה זהר ח"א כג, ב. ח"ב רא, ב.

79) ח"ג לה, ב. 87) נסמן בסה"מ שם בהערה.

80) איוב לח, ז. 88) סה"מ תרצ"ו שם.

81) ראה זח"ג כב, ב. לא, א. מה, א. 89) ראה שהש"ר עה"פ.

82) חולין צא, סע"ב. 90) שה"ש ח, יג.

83) פרש"י שם. 91) ראה סה"ש תורת שלום ס"ע 85

84) מצו"צ עה"פ. ואילך. הובא בר"ה היושבת בגנים תשי"א

85) ראה תו"א מקץ מב, ב ואילך. סה"מ הערה ט (תו"מ סה"מ שבת ע' עדר).

ועפ"ז צריך ביאור בדברי הגמרא "אין מלאכי השרת אומרים שירה למעלה עד שיאמרו ישראל שירה למטה, שנאמר ברוך יחד כוכבי בוקר והדר ויריעו כל בני אלקים" — שבזה מודגש שמעלת תפלתם של ישראל למטה גדולה יותר משירת המלאכים למעלה?

ויש לומר הביאור בזה, שסתם תפלה (וכן סתם תומ"צ) זקוקה לבירור וזיכוך והעלאה ע"י המלאכים, משא"כ שירה ("ברוך יחד כוכבי בוקר", "שיאמרו ישראל שירה למטה"), שלמות העבודה, באופן של יציאה מהגבלת הכלים להתכלל באוא"ס ב"ה (כתורת הה"מ⁹² בפירוש מארז"ל⁹³ "כל בעלי השיר יוצאין בשיר") — לא זו בלבד שאינה זקוקה לבירור וזיכוך והעלאה ע"י המלאכים, אלא יתירה מזה, שגדלה מעלתה יותר משירת המלאכים, ולכן קודמת לשירת המלאכים.

טו. הביאור בפרקי אבות⁹⁴: "שמאי אומר עשה תורתך קבע, אמור מעט ועשה הרבה, והוי מקבל כל אדם בסבר פנים יפות"⁹⁵,

— "עשה תורתך קבע", שבין ג' הדברים תורה עבודה וגמ"ח שעליהם העולם עומד, צ"ל "תורתך קבע". והלימוד צ"ל באופן ד"אמור (פסק הלכה) מעט, ועיקר הלימוד צ"ל לשמה, להגדיל תורה ולהאדירה, ומ"מ צ"ל קביעות גם בענין המעשה — "עשה הרבה". ואע"פ שההנהגה דתורתך קבע דורשת התבודדות מהזולת, צריך לקבל כל אדם בסבר פנים יפות⁹⁶. ובעל המאמר הוא "שמאי", "השם אורחותיו"⁹⁷, לחשב ולמדוד כחותיו וזמנו כו', ואז יוכל לעשות כל זה —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חי"ז ע' 347 ואילך.

וסיים, שלימוד משנה זו מהוה נתינת כח להצליח בקיום ההוראה הנ"ל,

שבלאה"כ לא זוכרים את הדברים הנאמרים, הרי אפילו אם כבר דובר על משנה זו, יהיו הדברים עתה "כחדשים".

96 ולהעיר מסיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר

(סה"מ אידיש ע' 139) אודות הבעש"ט, שדרש בשלומו של פרוש שהתנהג בפרישות כו"כ שנים, והפרוש הראה לו פנים זועפות בגלל שמבלבלו מתורתו ותפלתו וכו'.

97 (מ"ק ה, סע"א.

92 הובא בלקו"ת ברכה צח, א. ובכ"מ.

93 שבת רפ"ה.

94 שמתחילים ללמוד בשבת שלאחרי

חג הפסח.

95 פ"א מט"ו. — כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר שכבר דובר במשך השנים על משניות בפרק זה, ולעת עתה לא מילאו בקשתו לערוך רשימה מהענינים שכבר דובר אודותם, ולכן ידובר עתה על משנה שלפי זכרונו עדיין לא דובר אודותה (והוסיף בכת"שחוק, שכיון

ועי"ז הנה "במדה שאדם מודד בה מודדין לו"⁹⁸ — שמראים לו מלמעלה סבר פנים יפות (ע"ד המבואר בלקו"ת⁹⁹ בנוגע לחודש אלול המשל למלך שמקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם), ו"באור פני מלך חיים"²⁵,

והעיקר — שמ"זמן חרותנו" הולכים לקבלת התורה, וללימוד תורתו של משיח שילמד את כל העם¹⁰⁰, בעגלא דידן.

[לאחרי תפלת מנחה התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן הניגון "הוא אלקינו".]

100) ראה רמב"ם הלי' תשובה ספ"ט. ועוד. לקו"ת צו יז, א. ובכ"מ.

98) סוטה ח, ב (במשנה). וש"נ.
99) פ' ראה לב, ב.

הוספה

בי"ה. ו' מ"ח תשי"ז
ברוקלין

שלום וברכה!

במענה על מכתבם הודעתם אשר משתדלים הם בעיני כשרות ויהדות בהאולם המתנהל על ידם, — הרי יה"ר מבורא עולם ומנהיגו שהחלטתם טובה זו תפעול במשך כל הימים הבאים לקראתנו לשלום, שכל עניני האולם יהיו בתכלית ההידור בכל הפרטים, ובפרט אשר רק באופן כזה השמחה היא באמת קיימת ואמיתית כיון שמתאימה להוראת תורתנו תורת חיים, ואין לך דבר העומד בפני הרצון אשר בהשתדלות הדרושה יצליחו בהאמור.

תורת חיים: נוסח התפלה (ברכת שים שלום).
ואין לך דבר העומד בפני הרצון: ראה זח"ב קסב, ריש ע"ב.

בודאי אשר הוא וכן שותפיו יפרישו לצדקה לכה"פ מעשר מריוח האולם
 וכמבואר בש"ס ופוסקים, וידועה דרשת רז"ל על הכתוב עשר תעשר.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ב

ב"ה, כז' טבת תשכ"ג

ברוקלין

האברך ... שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום החמישי.

בעת רצון יזכירוהו על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
 נבג"מ זי"ע למילוי משאלות לבבו לטובה בכל ענינים שכותב.

וכיון שתפקידו הוא השגחה על הכשרות, ובודאי ידוע לו ענין השגחה
 פרטית שהוא על כל פרט ופרט מחיי האדם, עאכ"כ בנוגע לרבים, כשרות
 המאכלים וכו', הרי בודאי שביחד עם התפקיד ניתנו לו גם הכחות היכולת
 והאפשריות למלאות התפקיד בשלימות הדרושה, אף שלפעמים אולי פוגשים
 קישוים, אבל גם זה מעניני נסיונות ופיתויי היצר, והובטחנו מרז"ל הבא לטהר
 מסייעין אותו, ובפרט בהנוגע אליו אשר גזע צור מחצבתו מסייעת, וינעם לי
 להתבשר טוב בכל האמור.

התקוה חזקה שימלא החלטתו הטובה כסיום מכתבו ללמוד יותר,
 ובודאי כוונתו הן בנגלה והן בחסידות, ובפרט שנמצא במסגרת שעליו עוד
 תפקיד להביא דבר ה' ולהפיצו בין אלו שעדיין לא זכו לידיעה יסודית בזה,
 והובטחנו יגעת ומצאת.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

לכה"פ מעשר מריוח . . וכמבואר בש"ס ופוסקים: ראה תוד"ה עשר תעשר — תענית ט, רע"א.
 רמב"ם הל' מתנות עניים פ"ז ה"ה. טושו"ע יו"ד רסרמ"ט. וש"נ.
 דרשת רז"ל על הכתוב עשר תעשר: פ' ראה יד, כב. תענית שם. וש"נ.

ב

הובטחנו מרז"ל הבא לטהר מסייעין אותו: שבת קד, א. וש"נ.
 גזע צור מחצבתו מסייעת: ראה אבות פ"ב מ"ב.
 והובטחנו יגעת ומצאת: מגילה ו, ריש ע"ב.

ועד הנחות בלה"ק

מכון להוצאה לאור תורת כ"ק ארמו"ר מליובאוויטש זצוקללה"ה נבנ"מ ז"ע

Lahak Hanochos Inc. 788 Eastern Parkway, Suite 408, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (718) 604-2610 Email: info@lahak.org

ב"ה. ניסן, ה'תשפ"ג – שנת הקהל את העם

שהחיינו וקיימנו והגיענו

הננו שמחים לבשר כי ניתן להשיג את הספרים

תורת מנחם כרך עט

תורת מנחם – מועדים

ספר המאמרים

י"א ניסן – חג הפסח

*

בחנויות הספרים המובחרות

ובחנוות הספרים קה"ת בארה"ב ובאה"ק

www.lahak.org

או בטלפון: בארה"ב 718-604-2610 ; באה"ק 018-9606-03

לעילוי נשמת

הרבנית מרת **רחל דוואשא** ע"ה

בת הרה"ח הרה"ת ר' **ישראל** ז"ל

נפטרה י"ט ניסן, ג' דחוו"מ פסח, ה'תש"פ

הרה"ת הרב **מרדכי דוב** ב"ר **צבי הירש** ז"ל

נפטר ג' כסלו, ה'תש"פ

בנם התמים **יוסף יצחק** ע"ה

בן הרה"ת הרה"ח ר' **מרדכי דוב** ע"ה

נפטר כ"ג ניסן, ה'תש"ס

אָלְטֵיִן

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות משפחתם

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות